

QUICKSCAN FLORA EN FAUNA

Ten behoeve van een 150 kV-kabelverbinding van 150 kV-station Waarderpolder naar 380 kV-station Vijfhuizen.

Opdrachtgever: TenneT TSO B.V.
Uitgevoerd door: Liandon B.V.
Auteur(s): drs. S. (Sander) van Rijn
Datum: 05-03-2010
Documentnummer: TECOFF09-1172-1

COLOFON

Liandon

Bij Liandon zijn de strategische kennis en kunde op het gebied van energieopwek, -opslag, energie-infrastructuren alsmede eindverbruikerstoepassingen gebundeld. Deze gebundelde kennis dient als basis voor het uitvoeren van turnkey projecten alsmede het doen van advisering en onderzoek. Daarmee wil Liandon het mogelijk maken dat haar klanten kunnen acteren als world class spelers.

Liandon BV

Dijkgraaf 4, 6921 RL Duiven
Postbus 50, 6920 AB Duiven
Telefoon: (026) 844 71 11
Fax: (026) 844 72 00

Voltastraat 2, 1817 DD Alkmaar
Postbus 384, 1800 AJ Alkmaar
Telefoon: (072) 514 52 08
Fax: (072) 514 53 08

Datum	Status	Goedgekeurd Liandon	Akkoord "bedrijf klant"
05-03-'10	Concept	C.M. van der Ploeg	
	Definitief	C.M. van der Ploeg	
Paraaf goedgekeurd			

© 2009, Liandon BV, Duiven

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden veeelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, in enige vorm of enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Liandon.

Inhoudsopgave

Samenvatting	4
1 Inleiding.....	5
1.1 Aanleiding	5
1.2 Werkwijze	5
1.3 Leeswijzer	6
2 Juridisch Kader.....	7
2.1 Natuurbeschermingswet 1998	7
2.2 Flora- en Faunawet	7
2.3 Ecologische hoofdstructuur (EHS).....	8
2.4 Rode Lijst soorten	9
3 Gebiedsbeschrijving.....	10
3.1 Ligging en beschrijving van het tracégebied.....	10
3.2 Waarderpolder	11
3.3 Ligging ten opzichte van Natura2000-gebieden en Ecologische hoofdstructuren.....	11
4 Beschrijving per soortgroep.....	12
4.1 Vaatplanten.....	12
4.2 Broedvogels	14
4.3 Vleermuizen	14
4.4 Grondgebonden zoogdieren	14
4.5 Amfibieën en reptielen.....	15
4.6 Vissen, Insecten en ongewervelde dieren.....	16
5 Effecten	17
5.1 Algemeen.....	17
5.2 Effecten op beschermende soorten	17
5.3 Effecten op beschermende gebieden.....	18
6 Conclusie en Aanbeveling.....	19
6.1 Effect op omgeving.....	19
6.2 Effect op soorten Flora- en Faunawet	19
6.3 Mitigerende maatregelen.....	20
6.4 Aanvragen ontheffing	20
7 Literatuur.....	21

Samenvatting

TenneT TSO B.V. (hierna: TenneT) heeft aan Liandon opdracht gegeven voor het maken van een Definitief Ontwerp voor een 150 kV-kabelverbinding van 150kV-station Waarderpolder naar het te realiseren 380 kV-station Vijfhuizen. Tennet heeft gevraagd om een afweging te maken in de vorm van een Flora en Fauna quickscan. Hierin worden de mogelijk te beschermen natuurwaarden in het plangebied in kaart gebracht. Hieruit kan worden opgemaakt of het project doorgang kan vinden en welke voorwaarden hieraan verbonden zijn.

Het onderzoek is gebaseerd op een veldbezoek op 26 februari 2010 met daarnaast een inventarisatie van reeds bekende flora- en faunagegevens.

Uit de quickscan zijn de volgende aspecten naar voren gekomen

- In het kader van de Flora- en Faunawet worden geen beschermde planten- of diersoorten in het tracégebied verwacht;
- Er worden geen verblijfplaatsen van vleermuizen vernietigd door de werkzaamheden. Het foerageergebied van de vleermuizen zal wel tijdelijk verkleind worden door het aanwezige materieel, maar dit zal weinig tot geen effect hebben op het foerageren;
- Er worden geen beschermde grondgebonden zoogdieren verwacht. Naar verwachting komen er alleen algemene soorten voor. Geen van de algemeen voorkomende soorten zullen als gevolg van de werkzaamheden verdwijnen uit het tracégebied;
- Het gebied kent een grote diversiteit aan vogels. Ten behoeve van de werkzaamheden zullen er vooralsnog geen bomen gekapt worden. Enkele weilanden worden als een goed weidevogelbiotoop herkend;
- Er worden weinig amfibieën verwacht in het tracégebied, deze zullen niet tot nauwelijks verstoord worden. Reptielen zijn in het tracégebied niet aangetroffen dan wel te verwachten;
- In het tracégebied worden geen beschermde vlinders, libellen en sprinkhanen verwacht. Vlinders, libellen en sprinkhanen zijn niet plaatsgebonden en zullen bij verstoring uitwijken;
- Er is geen informatie beschikbaar over het voorkomen van overige beschermde insecten en weekdieren.
- Er wordt één EHS-gebied doorkruist en geen Natura2000-gebieden.

Op basis van het literatuur- en veldonderzoek wordt nader veldonderzoek niet nodig geacht. Het tracé doorkruist EHS-gebied. Er hoeft geen ontheffing bij de provincie Noord-Holland aangevraagd te worden omdat er geen bestemmingsplanwijziging plaatsvindt. Verwacht wordt dat er geen ontheffing hoeft te worden aangevraagd in het kader van de Flora- en Faunawet, mits er zorgvuldig wordt gewerkt en mitigerende maatregelen worden toegepast. Indien dit niet mogelijk is of wordt verzuimd kan een ontheffing van de Flora- en Faunawet alsnog vereist zijn.

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

TenneT TSO B.V. (hierna: TenneT) heeft aan Liandon opdracht gegeven voor het maken van een Definitief Ontwerp voor een 150 kV-kabelverbinding van 150kV-station Waarderpolder naar het te realiseren 380 kV-station Vijfhuizen. TenneT heeft gevraagd om een afweging te maken in de vorm van een Flora en Fauna quickscan. Hierin worden de mogelijk te beschermen natuurwaarden in het plangebied in kaart gebracht. Hieruit kan worden opgemaakt of het project doorgang kan vinden en welke voorwaarden hieraan verbonden zijn.

Wanneer plannen worden ontwikkelt voor ruimtelijke ingrepen of voornemens ontstaan om werkzaamheden uit te voeren, dient vooraf te worden beoordeeld of er mogelijke nadelige consequenties voor beschermde inheemse soorten zijn. In beginsel is daarvoor de initiatiefnemer zelf verantwoordelijk. Deze moet tijdens de uitwerking van zijn plannen of tijdens het plannen van werkzaamheden in kaart brengen welke beschermde diersoorten voorkomen in en nabij het plangebied en of de realisatie van het plan en/of de uitvoering van geplande werkzaamheden gevolgen hebben voor deze soorten.

Het doel van deze flora en fauna quickscan is het vaststellen of nader veldonderzoek naar beschermde soorten flora en fauna noodzakelijk is om te kunnen bepalen of voor de uitvoering van het project procedures vanuit de natuurwet- en regelgeving doorlopen moet worden.

1.2 Werkwijze

Deze quickscan is gebaseerd op literatuurstudie en een veldonderzoek. Aangezien de opdrachtgever een spoedeisend belang had bij de uitvoering van deze quickscan, heeft dit veldonderzoek plaatsgevonden op 26-02-2010.

Literatuurstudie

Om een indicatie te verkrijgen welke beschermende soorten in het plangebied voorkomen, is een literatuurstudie verricht. Gebruik is gemaakt van de volgende bronnen:

- Het LNV-loket is geraadpleegd of tracégebied in of nabij een Ecologische Hoofdstructuur of een Natura2000-gebied ligt;
- Het Natuurloket is geraadpleegd, in deze databank is per locatie te bepalen of en in welke hoeveelheden er bijzondere planten en dieren zijn waargenomen;
- Uit de bodemkaart Nederland is informatie over de bodemsamenstelling van het tracégebied verkregen. Uit deze kaart kan afgeleid worden voor of het gebied geschikt is voor beschermde plantensoorten;
- De website van RAVON wordt geraadpleegd voor de verspreiding en habitat van reptielen, amfibieën en vissen;
- De websites van SOVON en de Vogelbescherming worden geraadpleegd voor soortinformatie en verspreiding van vogels;
- Het ministerie van LNV wordt geraadpleegd voor de beschermde status van flora en fauna.
- De natuur van de Veer- en Waarderpolder in 2007 van Ecologisch adviesbureau B. Kruijsen.

Habitatgeschikheidsonderzoek

Op 26-02-2010 is het plangebied bezocht. De temperatuur was 5 graden Celsius. Doel van dit veldonderzoek is om op basis van fysieke, landschappelijke en vegetatie kenmerken een indicatie te krijgen van het mogelijke voorkomen van beschermde soorten planten en dieren. Ook is er gelet op eventueel mogelijk voorkomen van beschermde soorten. Bomen en bossen die (gedeeltelijk) gekapt moeten worden zijn onderzocht op eventuele nesten en holten die als broed- en verblijfplaatsen zouden kunnen fungeren.

1.3 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt het juridisch kader van de wetgeving rondom de Nederlandse natuur besproken. Hoofdstuk 3 beschrijft het tracégebied en hoofdstuk 4 geeft een beschrijving per soortgroep. Hoofdstuk 5 geeft de effecten op de verschillende soorten aan. Tenslotte beschrijft hoofdstuk 6 de conclusie en aanbevelingen.

2 Juridisch Kader

De juridische bescherming van de Nederlandse natuur is op de hoofdlijnen geregeld via twee sporen: namelijk de soortbescherming en de gebiedsbescherming. In dit hoofdstuk wordt de wet- en regelgeving voor natuur die van toepassing zijn voor de geplande werkzaamheden doorgelicht.

2.1 Natuurbeschermingswet 1998

De nieuwe Natuurbeschermingswet 1998 (Nb-wet) vervangt de oude Nb-wet (1967) die niet meer voldeed aan de verplichtingen die internationale verdragen en de Vogel- en Habitatrichtlijnen aan de bescherming van gebieden stellen. De nieuwe Natuurbeschermingswet 1998 richt zich uitsluitend op gebieden; de gebiedsbescherming van de oude Nb-wet (beschermde natuurmonumenten en staatsnatuurmonumenten), de Vogel- en Habitatrichtlijnen is in deze nieuwe Natuurbeschermingswet geïmplementeerd.

Natura2000-gebieden zijn op grond van de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn aangewezen natuurgebieden die in Europa een ecologisch netwerk vormen. Plannen en projecten die mogelijk ernstige significante gevolgen kunnen hebben, zijn vergunningplichtig. Een vergunning mag alleen worden verleend als de natuurlijke kenmerken niet worden aangetast door het project. Hier mag van worden afgeweken indien alternatieve oplossingen ontbreken en wanneer er sprake is van dwingende redenen van groot maatschappelijk belang. Bovendien moet de eventuele schade gecompenseerd worden volgens de zogenaamde ADC-toetsing: Alternatieven, Dwingende redenen van groot belang en Compenserende maatregelen.

2.2 Flora- en Faunawet

Op 1 april 2002 is de Nederlandse Flora- en Faunawet in werking getreden. Deze nieuwe wet regelt de bescherming van inheemse dier- en plantensoorten. De Flora- en Faunawet bundelt de bepalingen die voorheen in verschillende wetten waren opgenomen: de Vogelwet 1936, Jachtwet, Natuurbeschermingswet, Nuttige Dierenwet en de Wet bedreigde uitheemse dier- en plantensoorten. Tevens zijn in de Flora- en Faunawet belangrijke bepalingen uit de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn opgenomen.

Indien de uitvoering van de plannen en werkzaamheden leidt tot handelingen die de Flora- en Faunawet verbiedt, dient hiervoor een ontheffing te worden aangevraagd. Bij de beoordeling van ontheffingaanvragen wordt onderscheid gemaakt in drie categorieën van soorten:

1. Algemene beschermde soorten (tabel 1-soorten)

Voor de algemene soorten vaatplanten en gewervelden geldt een vrijstelling. Dergelijke soorten mogen worden verstoord, verjaagd of verplaatst van plekken waar ruimtelijk wordt ingegrepen. Daarvoor is dan geen ontheffing vereist.

2. Overige soorten (tabel 2-soorten)

Dit zijn soorten die niet zijn opgenomen in bijlage IV van de Habitatrichtlijn en die niet ingevolge artikel 75, vijfde lid, bij algemene maatregel van bestuur zijn aangewezen, met uitzondering van beschermde inheemse vogels. Ontheffing kan worden verleend, indien geen afbreuk wordt gedaan aan een gunstige staat van instandhouding van de soort. Een ontheffing kan worden verleend mits de geplande werkzaamheden worden uitgevoerd conform bepaalde richtlijnen die zijn vastgelegd in een ministerieel goedgekeurde gedragscode. Eventueel moeten hiertoe mitigerende en compenserende maatregelen genomen worden. Voor vogels geldt echter een uitgebreide toets voor een ontheffing (zie onder 3).

3. Soorten in bijlage IV Habitatrichtlijn en bijlage 1 AMvB (tabel 3 soorten)

Voor soorten uit tabel 3 geldt in het geval van ruimtelijke inrichting en ontwikkeling een vrijstelling mits er gewerkt wordt conform de richtlijnen van een ministerieel goedgekeurde gedragscode. Beschikt

men niet over een dergelijke gedragscode dan dient een ontheffing van de verbodsbepalingen van de Flora- en Faunawet te worden aangevraagd indien overtreding hiervan te verwachten is.

Ontheffing kan worden verleend, indien:

- Geen andere bevredigende oplossing bestaat;
- Er sprake is van dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu gunstige effecten (geldt alleen voor de soorten in Bijlage IV van de Habitatrichtlijn);
- Geen afbreuk wordt gedaan aan een gunstige staat van instandhouding van de soort;
- En aantoonbaar zorgvuldig wordt gehandeld;

Voor de beschermde inheemse vogels en vaste verblijfplaatsen van een aantal inheemse broedvogels zijn de al genoemde dwingende redenen van groot openbaar belang geen grond voor het verlenen van een ontheffing voor het verstoren of vernietigen van broedende vogels en hun nesten. In kader van de Vogelrichtlijn is dit niet toegestaan.

Zorgplicht

Artikel 2 van de Flora- en Faunawet gebiedt dat iedere initiatiefnemer van een ruimtelijke ingreep dient voldoende zorg in acht te nemen voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving.

Deze zorg houdt in dat iedereen die weet of vermoedt dan zijn of haar handelen of nalaten nadelige gevolgen veroorzaakt voor flora- en faunasoorten, verplicht is om dergelijk handelen zoveel mogelijk achterweg te laten dan wel die gevolgen te voorkomen, te beperken of ongedaan te maken. De zorgplicht geldt altijd én voor alle planten én dieren, of ze beschermd zijn of niet.

2.3 Ecologische hoofdstructuur (EHS)

De Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is geïntroduceerd in het Natuurbeleidsplan van het ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij in 1990 (LNV 1990). Het doel van de EHS is om te komen tot een ruimtelijk samenhangend geheel van hoogwaardige natuurgebieden in Nederland. Eén van de grote bedreigingen van de natuur in Nederland is namelijk de versnippering van natuurgebieden in kleine gebieden, vaak geïsoleerd van andere gebieden. Deze versnippering bedreigt de overleving van allerlei planten- en diersoorten in Nederland (Van Oostenbrugge et al. 2002). In de EHS wordt versnippering tegengegaan door ontwikkeling van nieuw natuurgebied en door het vergroten van bestaande natuurgebieden door ecologische verbindingzones.

In het Structuurschema Groene Ruimte en de Nota Ruimte is de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) verder uitgewerkt. De provincie Noord-Holland heeft het beleid rond de EHS uitgewerkt in tal van nota's in de Provinciaal Ecologische Hoofdstructuur (PEHS). Leidend daarbij zijn op dit moment (november 2009) het Streekplan Noord-Holland Zuid en de Nota natuurbeleid "Noord-Holland Natuurlijk" uit 2005.

Voor gebieden binnen de EHS geldt dat er geen aantasting mag plaatsvinden van de wezenlijke kenmerken van waarden en doelen van een gebied tenzij er sprake is van een zwaarwegend maatschappelijk belang dat niet elders of op andere wijze gerealiseerd kan worden, het "nee, tenzij-beginsel". Deze afweging vindt plaats binnen de met de aantasting samenhangende bestuurlijke besluiten. Het bevoegd gezag is dus het gezag dat het bestuurlijk besluit neemt of aantasting van de Ecologische Hoofdstructuur mogelijk is, de provincie Noord-Holland.

Activiteiten moeten worden getoetst op hun effecten op natuur. Bij negatieve effecten moet eerst worden bekeken of er geen alternatieve oplossingen of locaties zijn. Als die ontbreken, moet er sprake zijn van dwingende redenen van groot openbaar belang. Als dat belang aanwezig is, moeten negatieve effecten van de activiteit op de natuurwaarden worden gecompenseerd. Het geheel van deze stappen staat bekend als het 'afwegingskader'. Dit afwegingskader bestaat uit een toetsing volgens het 'nee, tenzij-beginsel' en het eventueel toepassen van het compensatiebeginsel (LNV, 2005).

2.4 Rode Lijst soorten

Naast bovengenoemde wetten en richtlijnen waarin de bescherming van de inheemse wilde planten en dieren wordt geregeld, zijn ook de zogeheten Rode Lijsten van betekenis. Rode lijsten geven een overzicht van soorten die uit een bepaald gebied zijn verdwenen en soorten die in een gebied sterk zijn achteruitgegaan of zeldzaam zijn. Rode Lijsten hebben echter geen juridische status. De Conventie van Bern vereist dat landen Rode Lijsten uitbrengen. Op deze lijst staan alleen soorten die zich in Nederland voortplanten. De Rode Lijst onderscheidt 8 categorieën:

1. Uitgestorven op wereldschaal;
2. In het wild uitgestorven op wereldschaal;
3. Verdwenen uit Nederland;
4. In het wild verdwenen uit Nederland;
5. Ernstig bedreigd;
6. Bedreigd;
7. Kwetsbaar;
8. Gevoelig;

Indien de ruimtelijke ontwikkeling de staat van een soort ernstig beïnvloed dienen er compenserende en mitigerende maatregelen genomen te worden, voordat de ruimtelijke ontwikkelingen in gang worden gezet.

3 Gebiedsbeschrijving

3.1 Ligging en beschrijving van het tracégebied

Het project omvat de aanleg van een 150kV-kabelverbinding vanaf het 150 kV-station Waarderpolder naar het te realiseren 380 kV-station Vijfhuizen. Het tracé is ongeveer 4 km lang. Bij realisatie van het tracé wordt er onder bestaande verbindingen (water, wegen en spoorweg) geboord, indien mogelijk worden meerdere verbindingen overbrugd middels een gestuurde boring.

Het tracé loopt vanaf het 150kV-station in Waarderpolder via de berm van de Emrikweg en de berm van de Mollerusweg richting de A. Hofmanweg. Door middel van een horizontaal gestuurde boring wordt het Aalpad bereikt. Vanaf het Aalpad zal het tracé de bestaande kabels- en leidingenstrook volgen langs de rand van het recreatiegebied Spaarnwoude richting de Oudeweg. De Oudeweg wordt gepasseerd door middel van een horizontaal gestuurde boring. Vanaf de Oudeweg vervolgt het tracé de bestaande kabels- en leidingenstrook langs de rand van het recreatiegebied Spaarnwoude richting het Barbeelpad. Het Barbeelpad en tevens een leiding van Gasunie zullen worden gekruist door middel van een horizontaal gestuurde boring. Vanaf het Barbeelpad vervolgt het tracé de bestaande kabels- en leidingenstrook langs de rand van het recreatiegebied Spaarnwoude richting de A200. Op deze locatie moet een kruising worden gemaakt met het spoorgedeelte Amsterdam Sloterdijk – Haarlem Spaarnwoude, de Amsterdamsevaart, de Rijksweg A200 en de Robertus Nurksweg. Deze kruising zal worden gerealiseerd door middel van een horizontaal gestuurde boring. Ten zuiden van de Robertus Nurksweg vervolgt het tracé de bestaande kabels- en leidingenstrook door weilandgebied, langs het woonwagenkamp, richting het zuiden. Ter hoogte van het woonwagenkamp wordt door middel van een horizontaal gestuurde boring een kruising gemaakt met de Diakenhuisweg. Bij de derde kavelsloot vanaf de Diakenhuisweg wordt een afbuiging gemaakt richting het oosten. Vanaf dit punt wordt een horizontaal gestuurde boring gemaakt om een kruising te maken met het Liewegje, de Ringvaart van de Haarlemmermeerpolder en de Vijfhuizerdijk. Vanaf hier vervolgt het tracé door particuliere gronden en grotendeels parallel aan de bestaande 150kV-kabelverbinding Waarderpolder – Vijfhuizen naar het nieuw te realiseren 380kV-station Vijfhuizen.

Figuur 1: ligging trace

3.2 Waarderpolder

De Waarderpolder is een restant van grotere polder de Waard die nu grotendeels bebouwd is met de gebouwen van het Haarlemse industrieterrein de Waarderpolder. Het zuidelijke deel maakte vroeger onderdeel uit van de Veerpolder. De huidige “polder” is een langgerekt open restant bestaande uit hooi en graslanden doorsneden door sloten en een noord-zuid georiënteerd breed water. Aan de westzijde vormt een ruige groenstrook de grens met het industriegebied, welke onderdeel van het tracé is. Het terrein van een rioolwaterzuiveringsinstallatie vormt de noordwestelijke grens. Het brede water de Binnen Liede, een oude afwatering van de Haarlemmermeer, vormt de oostgrens. Aan de zuidkant gaat het gebied over in de open Veerpolder. Aan de noordzijde bevindt zich een manege met diverse paardenweiden. Ruigte- en rietvegetaties komen veel voor in het gebied, graslanden domineren in het centrale deel. Ruigten en riet zien we ook in het zogenaamde Vuilrak, een oud kreekrestant. Het gebied is met wandel- en fietspaden goed ontsloten voor de recreanten. Op de grens met de Veerpolder bevindt zich een smalle autoweg.

3.3 Ligging ten opzichte van Natura2000-gebieden en Ecologische Hoofdstructuren

Er liggen in een straal van 4 kilometer geen Natura2000-gebieden.

Een deel van het tracé loopt door Ecologische Hoofdstructuur. Kleine gebieden of verbindingen kunnen aangeduid worden als EHS. De EHS-gebieden omvatten delen van Binnen Liede, Buiten Liede, Mooie Nel en Spaarnwoude.

Figuur 2: Ligging tracé ten opzichte van de Ecologische Hoofdstructuur.

4 Beschrijving per soortgroep

In tabel 1 staan de gegevens weergegeven die bij het Natuurloket bekend zijn over tracégebied. Deze gegevens beslaan informatie over vijf kilometerhokken. Het aantal gevonden soorten kunnen soms dubbel geteld worden doordat bijvoorbeeld Rode Lijst soorten ook in de Habitatrichtlijn kunnen voorkomen en omdat de informatie van kilometerhokken bij elkaar zijn opgeteld. In dit hoofdstuk wordt per soortgroep een nadere toelichting gegeven.

	FF1	FF2,3	Hrl	Vrl	RL	Volledigheid
Vaatplanten	7	3			4	matig-goed
Mossen					2	niet-matig
Korstmossen						niet
Paddestoelen						niet-slecht
Zoogdieren	11	2	2			niet-goed
Broedvogels				59*	12*	niet-goed
Watervogels						niet-goed
Reptielen						niet
Amfibieën	1	1	1		1	niet-slecht
Vissen		1	1		1	niet-slecht
Dagvlinders					1	niet-redelijk
Nachtvlinders						niet-matig
Libellen					1	niet-goed
Sprinkhanen						niet
Overige ongewervelden						niet

Tabel 1: cumulatieve data van 5 kilometerhokken, (X-Y, 105-489, 106-487, 106-488, 106-489, 107-487)

* niet cumulatief maar hoogste waarde van 5 kilometerhokken.

In 2007 is een onderzoek uitgevoerd door ecologisch adviesbureau B. Kruijsen *De natuur van de Veer- en Waarderpolder* (hierna: Kruijsen). Onderstaande bevindingen zijn een combinatie van dit onderzoek en eigen bevindingen tijdens het locatiebezoek. De omstandigheden bij dit locatiebezoek waren zeer slecht en hebben hierdoor weinig tot geen flora en fauna kunnen inventariseren. De bevindingen van Kruijsen omvatten de gehele Veer- en Waarderpolder, het tracégebied beslaat echter een klein deel van de Waarderpolder. De bevindingen geven een indicatie welke soorten zich in en nabij het tracégebied kunnen bevinden. De locatiebezoeken in het onderzoek van Kruijsen waarbij meerdere natuuraspecten (vogels, planten en insecten) tegelijk zijn uitgevoerd vonden plaats op 17 mei, 2 juni, 13, 18, 20 en 21 juli, 7, 11 en 12 september 2006.

4.1 Vaatplanten

Het gebied bestaat uit nat veenland en weiland en werd ten tijde van het locatiebezoek niet begraasd door vee. Door de ongunstige periode van het locatiebezoek was het niet mogelijk om beschermde planten aan te treffen. Bodemdata.nl geeft als grondsoort veengrond en zeekleigrond. Veengronden en zeekleigronden zijn vochtig tot nat en zeer voedselrijk. Voedselarme gronden kennen een grotere diversiteit aan soorten dan voedselrijke gronden (Al-Mufti, 1977). Op voedselrijke gronden vindt bovendien veel competitie met andere planten plaats die snel groeien op deze bodems en hiermee de mogelijk aanwezige beschermende soorten wegconcurreren. Het tracégebied biedt daarom weinig mogelijkheden voor beschermende soorten en zullen waarschijnlijk ook niet aangetroffen worden. In tabel 2 de geïnventariseerde flora uit Kruijsen in de gehele Waarderpolder.

Flora Waarderpolder	Soort bodem	Flora Waarderpolder	Soort bodem
Echte Witbol	droog	Moeraszegge	matig voedselrijk
Engels Raaigras	droog	Pitrus	matig voedselrijk
Riet	nat, helofyt*	Kruipende boterbloem	matig voedselrijk
Rietgras	nat	Pinksterbloem	matig voedselrijk
Liesgras	nat, helofyt*	Gewone Paardenbloem	matig voedselrijk
Mannagrass	nat	Tweerijige Zegge	matig voedselrijk
Harig Wilgenroosje	nat	Gewone Zegge	matig voedselrijk
Grote Brandnetel	nat	Scherpe Boterbloem	matig voedselrijk
Kruldistel	nat	Koekoeksbloem	matig voedselrijk
Haagwinde	nat	Hondsdrif	matig voedselrijk
Kleefkruid	nat	Gewone Hoornbloem	matig voedselrijk
Geknikte Vossenstaart	grasland	Veldzuring	matig voedselrijk
Heen	helofyt*		
Brede Lisdodde	helofyt*		
Ridderzuring	begraasd		
Reukgras	matig voedselrijk		

Tabel 2: waargenomen flora in de Waarderpolder uit Kruisjen. In groen de eigen waarnemingen. * een tweejarige- of vaste plant waarvan enkel de onderwater zittende knoppen een ongunstige periode, zoals een winter, overleven.

Geen van de aangetroffen plantensoorten uit tabel 2 hebben een beschermde status.

4.2 Broed- en watervogels

Natuurloket geeft in kilometerhok 106-488 en 106-489, respectievelijk 57 en 59 broedvogels aan die onder de Vogelrichtlijn vallen. In tabel 2 staan waarnemingen uit het onderzoek van Kruijsen.

Riet- en ruigtevogels	Water en moerasvogels	Weidevogels	Bos- en parkvogels	Pleisterende vogels
Rietzanger Bosrietzanger Kleine Karekiet Rietgors Bruine Kiekendief Kleine Karekiet Rietgors	Kuifeend Nijlgans Krakeend Meerkoet	Kievit Grutto Tureluur	Mere Koolmees Pimpelmees Roodborstje Winterkoning Tuinfluiter Zwartkop Nachtegaal	Grauwe ganzen Canadese ganzen Gekweekte ganzen Nijlgans Krakeend Slobeend Wintertaling Kuifeend Wilde eend Smient (in de winter) Aalscholver Meerkoet Lepelaar Witgat Groenpootruiter Tureluur Grutto Watersnip Meeuwen als Stormmeeuw, Kokmeeuw, Kleine mantelmeeuw en Zilvermeeuw

Tabel 2: Waarnemingen van Kruijsen. In groen de eigen waarnemingen.

4.3 Vleermuizen

Alle in Nederland voorkomende vleermuizen zijn beschermd op basis van bijlage 4 van de Europese Habitatrichtlijn en de Flora- en Faunawet. Het onderzoek van Kruijsen geeft waarnemingen van Laatzvlieger, Dwergvleermuis, Ruige Dwergvleermuis, Rosse vleermuis en Watervleermuis.

4.4 Grondgebonden zoogdieren

De site van de Nederlandse Vereniging van Zoogdierkunde geeft geen informatie over het voorkomen van grondgebonden zoogdieren. Het tracégebied omvat industriegebied, boerderijen, kleine bosjes met fijnhout, akkers en weilanden, omdat het tracé ook door industriegebied loopt kan de Steenmarter aangetroffen worden. Tabel 3 geeft bevindingen weer van het locatiebezoek van 26-02-2010 en die van Kruijsen.

Grondgebonden zoogdieren
Steenmarter
Konijn
Haas
Mol
Bosmuis
Dwergmuis
Veldmuis
Huisspitsmuis
Gewone Bosspitsmuis
Muskusrat
Bruine Rat

Tabel 3: Waarnemingen van Kruijsen. In groen de eigen waarnemingen.

4.5 Amfibieën en reptielen

Het RAVON geeft geen informatie, maar verwijst door naar de verspreidingskaart amfibieën en reptielen van de provincie Noord-Holland welke zeer summiere informatie geeft. Kruijsen geeft waarnemingen van Meerkikker, Bastaardkikker en Groene Kikker sp. Soorten die verder in de omgeving verwacht kunnen worden zijn de Bruine Kikker, Gewone Pad, Kleine Watersalamander en de Ringslang. Mogelijk komt de Rugstreeppad, die zwaar beschermd is, af en toe als zwerver voor maar deze wordt niet in het tracégebied verwacht. Alle in Nederland voorkomende kikkers en padden zijn beschermd onder de Flora- en Faunawet. Amfibieën zijn afhankelijk van drie soorten biotopen; een voortplantingsgebied, zomergebied en een overwintergebied. Het voortplantingsbiotoop is water dat volop aanwezig is in het gebied. De zomerbiotoop bestaat uit land in de buurt van water en het winterbiotoop is ondergronds of in het water. Aangezien er onder watergangen geboord gaat worden zullen amfibieën weinig tot geen last hebben van de werkzaamheden.

4.6 Vissen, Insecten en ongewervelde dieren

Het gebied is goed op vlinders, libellen en sprinkhanen onderzocht door Kruijsen. Tabel 4 geeft een overzicht van de waarnemingen.

Vlinders		Libellen	Sprinkhanen
Atalanta	<i>Trekvlinder</i>	<i>waterjuffers (Zygoptera)</i>	Gewoon Spitskopje
Bruin zandoogje	<i>Standvlinder</i>	Azuurwaterjuffer	Grote Groene
Citroenvlinder	<i>Standvlinder</i>	Houtpantserjuffer	Sabelsprinkhaan
Dagpauwoog	<i>Nomadisch</i>	Kleine roodoogjuffer	Struiksprinkhaan
Gamma-uil	<i>Trekvlinder</i>	Lantaarntje	Bruine Sprinkhaan
Gehakelde aurelia	<i>Nomadisch</i>	Variabele waterjuffer	Kustsprinkhaan
Groot koolwitje	<i>Nomadisch</i>	Watersnuffel	Boomsprinkhaan
Icarusblauwtje	<i>Standvlinder</i>		
Klein geaderd witje	<i>Nomadisch</i>	<i>echte libellen</i>	
Klein koolwitje	<i>Nomadisch</i>	<i>(Anisoptera)</i>	
Kleine vos	<i>Nomadisch</i>	Blauwe glazenmaker	
Kleine vuurvlinder	<i>Standvlinder</i>	Bruinrode heidelibel	
Landkaartje	<i>Standvlinder</i>	Gewone oeverlibel	
St. Jansvlinder	<i>Standvlinder</i>	Grote keizerlibel	
Zwartsprietdikkopje	<i>Standvlinder</i>	Paardenbijter	
		Steenrode heidelibel	
		Vroege glazenmaker	

Tabel 4: waarnemingen van Kruijsen.

Geen van de bovenstaande soorten heeft een beschermende status in Nederland. Er zijn zowel in het onderzoek van Kruijsen als andere bronnen geen gegevens van vissen, overige insecten en weekdieren bekend.

5 Effecten

5.1 Algemeen

De te verwachten negatieve effecten van het leggen van de voorgenomen kabelverbinding zijn van tijdelijke aard. Deze tijdelijke effecten zullen leiden tot het verstoren, verontrusten en doden van de aanwezige flora en fauna. Deze effecten kunnen afhangen van de periode waarin werkzaamheden plaats zullen vinden. Deze periode is bij het schrijven van deze quickscan nog niet bekend. Permanente effecten zoals het verdwijnen van leefgebieden, veranderingen in de waterhuishouding en permanente verstoring door intrede van de mens zullen niet optreden. Tijdens het leggen van de kabels treedt er verstoring op van de aanwezige flora en fauna. Dieren met holen in de grond worden verstoord, dit zijn bijvoorbeeld kleine zoogdieren zoals muizen en mollen. Andere dieren zoals vogels zullen, als deze zich bedreigd voelen, het tracégebied ontvluchten. Het gebied heeft voldoende uitwijkmogelijkheden. Mogelijk aanwezige amfibieën die in winterrust zijn kunnen ook gedood worden door de werkzaamheden. Verstoring na het leggen van de kabel vindt er niet plaats, omdat het gebied na de werkzaamheden naar de oorspronkelijke staat terug keert.

5.2 Effecten op beschermende soorten

Planten

Geen van de gevonden plantensoorten uit het onderzoek van Kruijsen heeft een beschermde status. Verwacht wordt dat tijdens de werkzaamheden in het tracégebied geen beschermde flora zal voorkomen.

Vogels

Het gebied kent een grote diversiteit aan vogels. Naar alle waarschijnlijkheid zullen geen bomen gekapt worden. Er zal verstoring optreden van de aanwezige vogels, echter hebben deze voldoende uitwijkmogelijkheden.

Vleermuizen

Potentiële verblijfplaatsen worden niet vernietigd, dus zal geen negatief effect op de vleermuizenpopulatie optreden. Het foerageergebied van de vleermuizen zal wel tijdelijk verkleind worden door het aanwezige materieel, maar dit zal weinig tot geen effect hebben op het foerageren.

Grondgebonden zoogdieren

Kleine zoogdieren met holen in de grond kunnen verstoord of gedood worden bij de grondwerkzaamheden. Verwacht wordt dat tijdens de werkzaamheden in het tracégebied geen beschermde grondgebonden zoogdieren voorkomen.

Amfibieën en reptielen

Bestaande watergangen zullen niet verstoord worden, daardoor zal er geen negatief effect optreden op de aanwezige amfibieën. In de zomer zullen amfibieën, zoals kikkers en padden, zich nabij de watergangen bevinden. Er zijn voldoende uitwijkmogelijkheden.

Overige dieren

Vlinders, libellen en sprinkhanen zijn niet plaatsgebonden en zullen bij verstoring uitwijken. Er is geen informatie beschikbaar over het voorkomen van overige beschermde insecten en weekdieren.

5.3 Effecten op beschermende gebieden

Natura2000-gebieden

Er liggen geen Natura2000-gebieden in een straal van vier kilometer. Een nader onderzoek wordt niet nodig geacht.

EHS-gebieden

Het traject doorkruist EHS-gebied. Volgens de regels van de EHS mogen ingrepen die een significant negatief effect hebben niet plaatsvinden (zie paragraaf 2.3). Navraag bij de provincie wees uit dat geen ontheffing hoeft te worden aangevraagd voor werkzaamheden die plaatsvinden binnen een EHS-gebied van de provincie Noord-Holland. Het enige instrument van de provincie Noord-Holland om de PEHS te bewaken is de beoordeling van het bestemmingsplan. Indien voor bepaalde werkzaamheden geen bestemmingsplanwijziging noodzakelijk is worden eventuele effecten niet beoordeeld door de provincie. Als in dat geval significante effecten optreden die niet door de Flora- en Faunawet gedekt worden, dan kunnen deze significante effecten gewoon plaatsvinden.

6 Conclusie en Aanbeveling

6.1 Effect op omgeving

Er zal een tijdelijke verstoring plaats vinden door o.a. licht, geluid en de aanwezigheid van mensen. Hierdoor neemt de kwaliteit van de omgeving voor de flora en fauna tijdelijk af. Na de tijdelijke verstoring zal het gebied naar de oorspronkelijke staat herstellen.

6.2 Effect op soorten Flora- en Faunawet

Vaatplanten

Het onderzoek van Kruijsen deed geen waarnemingen van beschermde plantensoorten in het de Waarderpolder. Echter geeft dit geen uitsluitel over het niet aanwezig zijn van beschermende soorten tijdens de werkzaamheden. Mocht dit tijdens de werkzaamheden wel het geval zijn, dan dient alsnog een procedure in het kader van de Flora- en Faunawet te worden doorlopen. Een ecooloog kan hierbij adviseren.

Vogels

Zoals eerder vermeld zijn alle vogels beschermd onder de Flora- en Faunawet en de Vogelrichtlijn. De voorkeur wordt gegeven aan het uitvoeren van de werkzaamheden buiten het broedseizoen, omdat in deze periode de negatieve effecten het meest beperkt blijven. Bovendien mag er beslist niet worden gewerkt in potentieel broedgebied. Deze beslaan voornamelijk de weilanden en bomen. Hiervoor kan wel ontheffing worden aangevraagd, maar dit blijkt in de praktijk onmogelijk. Het broedseizoen loopt van ongeveer 15 maart t/m 15 juli.

Vleermuizen

Er worden geen verblijfplaatsen vernietigd door de werkzaamheden. Het foerageergebied van de vleermuizen zal wel tijdelijk verkleind worden door het aanwezige materieel, maar dit zal weinig tot geen effect hebben op het foerageren. Een ontheffing op grond van de Flora- en Faunawet is niet vereist.

Grondgebonden zoogdieren

Holen van muizen en ritten (gangen van mollen) kunnen verstoord of vernietigd worden. Geen van de algemeen voorkomende soorten zullen als gevolg van de werkzaamheden verdwijnen uit het tracégebied. In het gebied komen geen beschermde soorten zoals de Noordse Woelmuis voor. Een ontheffing op grond van de Flora- en Faunawet is niet vereist.

Amfibieën

Binnen het tracé komen zeker een aantal algemene soorten voor. Aangezien sloten en bermen overbrugd worden door een gestuurde boring zal er geen negatief effect optreden. De zwaar beschermde Rugstreeppad komt mogelijk als zwerver in de Waarderpolder voor maar hoogst waarschijnlijk niet in tracégebied. Mocht tijdens de werkzaamheden deze soort worden aangetroffen dan dient hiervoor een ontheffing op grond van de Flora- en Faunawet aangevraagd te worden.

Overige soorten

Libellen, vlinders en sprinkhanen zullen tijdens de werkzaamheden niet gestoord worden door de ruime uitwijkmogelijkheden die er zijn. In het onderzoek van Kruijser zijn geen beschermde soorten aangetroffen in de Waarderpolder. Verwacht wordt dat deze niet in tracégebied aangetroffen worden.

6.3 Mitigerende maatregelen

Met mitigerende maatregelen wordt verstaan het voorkomen of reduceren van de negatieve effecten van een besluit of feitelijk handelen door het treffen van maatregelen. Om deze negatieve effecten op de omgeving en soorten Flora- en Faunawet zoveel mogelijk te beperken moeten minstens de volgende richtlijnen in acht worden genomen:

- Schade aan vogels dient altijd te worden voorkomen, dit geldt voor zowel broed- als trekvogels. In het broedseizoen kan gewerkt worden mits het broedgebeid voor de werkzaamheden onklaar wordt gemaakt. Wanneer tijdens de wintermaanden trekvogels aanwezig zijn dienen deze niet verstoord of verjaagd te worden;
- Het moet voor dieren mogelijk zijn de werkzaamheden te ontvluchten;
- Het werkterrein moet zoveel mogelijk op de verbindingsslijn liggen. Voor aan- en afvoer van materialen gebruik maken van deze verbindingsslijn;
- Terreinen waarop geen werkzaamheden plaatsvinden dienen zoveel mogelijk met rust gelaten te worden;
- Bij werkzaamheden dient de algemene zorgplicht in acht te worden genomen. Dit betekent dat er continu toezicht moet worden gehouden op de aanwezigheid van beschermende planten en dieren. Van dieren en planten moet worden voorkomen worden dat deze beschadigd, gedood of verwond worden tijdens de werkzaamheden. Indien dit samenvalt met de aanwezigheid van beschermde soorten dient een andere oplossing gezocht te worden;
- In de buurt van bebouwing dient rekening te worden gehouden met de aanwezigheid van vleermuizen. Bouwlampen en andere lichtbronnen dienen na de dagelijkse werkzaamheden uitgeschakeld te worden. Indien er gewerkt wordt in schemer of donker dienen vleermuisvriendelijke bouwlampen gebruikt te worden.

6.4 Aanvragen ontheffing

Op basis van het literatuur- en veldonderzoek wordt nader veldonderzoek niet nodig geacht. Het tracé doorkruist EHS-gebied. Voor werken in deze EHS-gebieden hoeven geen ontheffingen bij de provincie Noord-Holland aangevraagd te worden. Verwacht wordt dat er geen ontheffing hoeft te worden aangevraagd in het kader van de Flora- en Faunawet mits er zorgvuldig wordt gewerkt en mitigerende maatregelen worden toegepast. Indien dit niet mogelijk is of wordt verzuimd kan een ontheffing van de Flora- en Faunawet alsnog vereist zijn.

7 Literatuur

Websites:

- Vleermuis.net
- Zoogdiervereniging.nl
- Bodemdata.nl
- Website Provincie Noord Holland voor het raadplegen van het voorkomen van amfibieën en reptielen
- LNV-loket voor het raadplegen van EHS- en Natura2000-gebieden
- RAVON
- Ministerie van LNV voor de beschermde status van soorten

Literatuur:

- Eggelte, Henk., 2007, *Veldgids Nederlandse Flora*
- Stumpel, T., en H. Strijbosch, 2006, *Veldgids Amfibieën en Reptielen*
- MacDonald, D., Priscilla Barrett, 2005, *Mammals Of Britain And Europe*
- SOVON 2002, *Atlas van de Nederlandse Broedvogels*
- Oostenbrugge, R. van, E.A. van der Grift, B.S.J. Nijhof, P.F.M. Opdam & M.J.S.M. Reijnen (red). 2002. *Levensvatbaarheid populaties. Achtergronddocument bij de Natuurbalans 2000*
- Al-Mufti et al., 1977, *Journal of Ecology*, 65, 759-791
- Natuurtoets koudewinning Ouderkerkerplas inclusief toetsing EHS, 2008
- Kruijsen, B., *De natuur van de Veer- en Waarderpolder in 2007*